

Nr 402.

Av herrar **Mäler** och **Sandström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 211, angående anslag till avlöningar vid de allmänna läroverken m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 211 till innevarande års riksdag med förslag till avlöningar vid de allmänna läroverken m. m. har chefen för eklestastikdepartementet under rubriken: »Ändringar i läroverksorganisationen» refererat olika till Kungl. Maj:t inkomna framställningar om utvidgning av den nuvarande läroverksorganisationen genom förvandling av vissa kommunala mellanskolor till statliga samrealskolor samt genom utbyggnad av vissa befintliga samrealskolor till statliga gymnasier. Departementschefen säger sig för närvarande icke ha tagit ståndpunkt till alla dessa framställningar, men finner — utöver de punkter där han nu framlägger förslag — vissa av de övriga framställda förslagen enligt hans förmenande vara av natur att böra inom den närmaste framtiden tillgodoses. Särskilt starkt motiverade synas enligt hans uppfattning förslagen om upprättande av statliga gymnasier i Örnsköldsvik och Ludvika vara. Han förklarar sig emellertid icke beredd att i detta sammanhang framlägga förslag i dessa hänseenden, men har för avsikt att ånyo anmäla dessa frågor i så god tid, att de kunna bedömas i samband med frågan om anslag för budgetåret 1940/41 till de allmänna läroverken.

Om riksdagen skulle lämna detta departementschefens uttalande utan någon erinran, torde detta vid den fortsatta prövningen av ifrågavarande spörsmål kunna tolkas såsom ett riksdagens instämmande uti att förslagen om upprättande av gymnasier på dessa av departementschefen nämnda platser äro särskilt starkt motiverade. För att förebygga en sådan fortsatt behandling av spörsmålet ha undertecknade härigenom velat erinra om att starka skäl anförts för upprättande av gymnasier jämväl i andra orter, och att med hänsyn härtill frågan om förläggningen av nya gymnasier och i vilken ordning de skola upprättas från riksdagens sida bör hållas öppen intill dess propositioner i nämnda avseenden föreligga.

Undertecknade vilja gärna vitsorda, att starka skäl anförts för att gymnasier upprättas i Örnsköldsvik och Ludvika, och vi se i departementschefens uttalande en glädjande förståelse för de nordsvenska behoven i fråga om högre läroanstalter. Vi nödgas emellertid här framhålla att starka skäl jämväl anförts för inrättande av ett gymnasium i Sollefteå. Skolöverstyrelsen, vilken verkställt en noggrann prövning av de olika framställningarna om utvidgad läroverksorganisation, har kommit till den uppfattningen, att starkare skäl anförts för upprättande av ett gymnasium i Sollefteå än för någon annan ort, varifrån liknande framställning gjorts. Skolöverstyrelsen

konstaterar sålunda, att Sollefteå samrealskola för närvarande är landets största, att Örnsköldsvik i det hänseendet kommer i fjärde rummet och Ludvika i tjuogoandra rummet. Skolöverstyrelsen konstaterar vidare, att lärjungeunderlaget för ett gymnasium i Sollefteå för närvarande är 450, medan motsvarande tal för Örnsköldsvik är 290. Skolöverstyrelsen konstaterar slutligen att lärjungeantalet i avgångsklassen vid Sollefteå samrealskola för närvarande är 70, medan motsvarande tal för Örnsköldsviks samrealskola är 39. Dessa uppgifter anförs här icke som argumentering för att blivande gymnasier skola upprättas här eller där, utan allenast för att visa, att starka skäl anförts jämväl för andra orter än de av departementschefen nämnda. Det kan under sådana förhållanden enligt vår mening icke vara rimligt, att riksdagen i ärendets nuvarande läge skulle, genom att lämna departementschefens uttalande utan erinran, måhända binda sin fria prövningsrätt för det tillfälle, då proposition om upprättande av nya gymnasier föreligger. Vid den tidpunkten bör riksdagen ha alla möjligheter att till förutsättningslös prövning upptaga också de skäl, som anförs för upprättande av gymnasier även på andra orter än av departementschefen nu nämnda.

Vi tillåta oss därför hemställa,

att riksdagen vid besvarandet av Kungl. Maj:ts proposition nr 211 vid innevarande års riksdag ville beakta vad här ovan anförts.

Stockholm den 22 mars 1939.

Karl Mäler.

Nils V. Sandström.
